

UAB „ATEITIES LABORATORIJA“
PAGALBOS MOKINIUI KRIZINIO ELGESIO ATVEJU TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. UAB „Ateities laboratorija“ mokyklos „Saulės gojus“ (toliau – Mokykla) pagalbos mokiniui krizinio elgesio atveju teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato galimas taikyti pagalbos priemonės mokiniui krizinio elgesio atveju Mokykloje.
2. Aprašu siekiama padėti Mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į krizinius mokinių elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių psichologinę saugumą.
3. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **bandymas nusižudyti** (savižudybės mėginimas) – tai bet koks laisva valia, tikslingai atliktas asmens veiksmas, kuriuo buvo siekta nutraukti savo gyvybę, bet jis nesibaigė mirtimi. Nuo savęs žalojimo jis skiriasi pirminiu tikslu. Bendriausias skirtumas yra tas, kad bandant nusižudyti, norima užbaigti bet kokius jausmus, o save žalojantis asmuo stengiasi pasijusti geriau;
 - 3.2. **intervencija** – pakankamai skubi pagalba suicidinių ketinimų turinčiam mokiniui. Svarbus yra ne tik specialistų (gydytojų, psichologų, psichiatrų), bet ir šalia esančių Mokyklos darbuotojų vaidmuo. Intervencija būtina, kai pastebimi ryškūs mokinio elgesio pokyčiai, atitinkami jausmai, ir jei įtariamas savižudybės pavojus;
 - 3.3. **krizinis elgesys** – tai elgesys, apimantis sąmoningą savęs žalojimą, savižudišką elgesį ar tokio elgesio riziką;
prevencija – tam tikrų priemonių taikymas, siekiant sumažinti savižudybės riziką tarp padidintos rizikos mokinių. Prevencijos tikslas yra ankstyvoji intervencija, kuria siekiama kuo anksčiau nustatyti ir sustabdyti neigiamą reiškinį, sumažinti pasekmes bei keisti rizikingą elgesį;
postvencija – krizių įveikimo pagalbos priemonių visuma, taikoma tiems, kuriuos galima plačiąja prasme pavadinti nusižudžiusiajam asmeniui artimais ar artimesniais žmonėmis – nusižudžiusiojo šeimos nariams, Mokyklos darbuotojams, kitiems mokiniams;
savęs žalojimas – sąmoningai atliekami veiksmai, nukreipti prieš save, siekiant sukelti skausmą, bet nesiekiant mirties;
savižudybė (suicidas) – sąmoningas savo gyvenimo nutraukimas, mirtis, išstinkanti tyčia save sužalojus;
savižudiškas (suicidinis) elgesys – savižudybė, bandymas nusižudyti, tyčinis savęs žalojimas, siekiant mirties;
tariamoji savižudybė, suicidinė manipuliacija – savanoriškas valingas, mirties nesukeliantis elgesys, kuriuo siekiama ne pasitraukti iš gyvenimo, bet sulaukti norimų savo socialinės padėties permainų.

II SKYRIUS

VEIKSMŲ SEKA, PASTEBĖJUS AR GAVUS INFORMACIJĄ APIE MOKINIO SAVĖS ŽALOJIMO ATVEJĮ, SAVIŽUDYBĖS RIZIKĄ, ARBA ĮTARUS APIE KETINIMĄ TAI DARYTI

4. Mokyklos darbuotojas, sužinojęs, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie mokinio savęs žalojimo atvejį ar įtaręs apie ketinimą tai daryti, privalo:
 - 4.1. informuoti Mokyklos psichologą, jo nesant – administraciją. Esant savęs žalojimo atvejui, kuomet būtina skubi medicininė pagalba (pvz., reikia susiūti žaizdą, mokinys praradęs sąmonę, perdozavęs medikamentų, savo psichine būseną kelia grėsmę savo ar kitų asmenų saugumui ir gyvybei), psichologas arba administracijos atstovas nedelsiant kviečia greitąją pagalbą, informuoja Mokyklos vadovą, kuris koordinuoja tolimesnius veiksmus.
 - 4.2. Psichologas arba administracijos atstovas užpildo Mokinio krizinio elgesio atvejo aprašymo formą (1 priedas).
5. Skubiai kviečiant greitąją medicininę pagalbą, psichologas, o jo nesant – administracijos atstovas privalo susisiekti su mokinio tėvais ir informuoti juos apie situaciją bei suderinti greitosios medicininės pagalbos kvietimą.
6. Psichologas susisiečia su mokinio tėvais (globėjais), aptaria pagalbos mokiniui teikimą, klasės vadovo, tėvų ir mokinio įsipareigojimus. Tėvams (globėjams) yra siūloma kreiptis psichologinės pagalbos (į Pagalbos mokiniui, mokytojai, mokyklai centrą, Psichikos sveikatos centrą ir pan.) ir per apibrėžtą laiką informuoti Mokyklą apie šių konsultacijų rezultatus.
7. Sukviesta Mokyklos vaiko gerovės komisija aptaria darbo su mokiniu strategijas.
8. Jei tėvai (globėjai) nesikreipia pagalbos į specialistus, o Mokykloje susirūpinimas dėl mokinio savęs žalojimo tęsiasi, Mokykla inicijuoja kreipimąsi į Vaiko teisių apsaugos skyrių.
9. Tais atvejais, kai atskleidžiama, jog savęs žalojimas ar savižudybės rizika yra namuose patiriamos (emocinės, fizinės, seksualinės) prievartos simptomai, Mokyklos vaiko gerovės komisija be išankstinio tėvų (globėjų) informavimo gali priimti sprendimą tiesiogiai kreiptis į atitinkamą instituciją (Vaikų teisių apsaugos, kitas kompetentingas teisėsaugos institucijas, specialistus ar pan.).

III SKYRIUS

MOKYKLOS KONFIDENCIALUMO POLITIKA

10. Mokyklos darbuotojas, sužinojęs, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie mokinio savęs žalojimo ar savižudiško elgesio atvejį arba įtaręs apie ketinimą tai daryti, negali šios informacijos nusiųpti (net mokiniui apie tai prašant), o privalo informuoti Mokyklos vadovą arba pagalbos mokiniui specialistą; šia informacija nesidalina su kitais asmenimis.
11. Laikantis Mokyklos konfidencialumo politikos, mokinio tėvai (globėjai) privalo būti informuojami apie visus mokinio savęs žalojimo ar savižudiško elgesio atvejus ir riziką. Mokinio tėvai (globėjai) yra informuojami jiems dalyvaujant Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdyje, kuris sušaukiamas iškart sužinojus apie savęs žalojimo atvejus ir riziką save žaloti, savižudiškai elgtis.
12. Mokinys yra informuojamas, kad tėvai (globėjai) bus informuoti apie savęs žalojimo, savižudybės rizikos situaciją (mokiniui tiksliai įvardijant tėvams (globėjams) pateikiamos informacijos turinį).
13. Tėvų (globėjų) pirminis informavimas apie mokinio save žalojantį ar savižudišką elgesį turėtų vykti tėvams (globėjams) kaip įmanoma greičiau atvykus į Mokyklą, o ne nuotoliniu būdu (telefonu ar naudojant kitas informacines ryšio priemones). Išimtis daroma tais atvejais, kai mokinio susižalojimas kelia riziką jo gyvybei ir reikalauja skubios medicininės intervencijos / pagalbos (pvz., reikia susiūti žaizdą, mokinys praradęs sąmonę, perdozavęs medikamentų, savo psichine būseną kelia grėsmę savo ar kitų asmenų saugumui ir gyvybei): tuomet tėvai (globėjai) nedelsiant informuojami telefonu arba naudojant kitas informacines ryšio priemones.

14. Esant mokinio savęs žalojimo, savižudiško elgesio atvejui ar rizikai, Mokyklos vadovo sprendimu vaiko gerovės komisija informuoja klasės pedagogus ir atitinkamus Mokyklos darbuotojus, kurių informavimas yra svarbus, norint užtikrinti vaiko saugumą. Visi informuoti darbuotojai laikosi konfidencialumo politikos (t. y., dalijasi tarpusavyje visa su mokinio savęs žalojimo ar savižudybės rizika susijusia informacija, jos neskleidami kitiems asmenims). Mokiniams ir tėvams (globėjams) yra pranešama, kokie darbuotojai ir kokių tikslų bus informuoti.
15. Jei kam iš Mokyklos darbuotojų kyla susirūpinimas konfidencialumo klausimais, jie turėtų konsultuotis su Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininku arba Mokyklos vadovu.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Su šiuo Aprašu, patvirtintu Mokyklos vadovo įsakymu, supažindinami Mokyklos pedagogai ir kiti darbuotojai.

MOKINIO KRIZINIO ELGESIO ATVEJO APRAŠYMAS

Data _____

Mokinio vardas, pavardė _____

Klasė _____

Krizinio elgesio aprašymas:

Kas, kada ir kaip informuojamas / informuotas:

(pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)